

Uchwała nr 1/2024

Komitetu Nauk Klinicznych Polskiej Akademii Nauk

z dnia 20 sierpnia 2024 r.

w sprawie wyrażenia przez Komitet Nauk Klinicznych PAN opinii nt. projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw

Komitet Nauk Klinicznych Polskiej Akademii Nauk

uchwala, co następuje:

§1

Negatywnie opiniuje się zapisy projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw, wpisanego do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD83, w zakresie sposobu wyłaniania członków komitetów naukowych.

§2

Upoważnia się Przewodniczącego Komitetu Nauk Klinicznych Pan do przekazania treści uchwały Ministrowi Nauki.

UZASADNIENIE

Proponowana nowelizacja art. 35 ustawy w ust.1 zakłada brzmienie:

„W skład komitetu naukowego wchodzi członkowie krajowi i członkowie akademii młodych uczonych (...) oraz osoby wybrane przez instytucje przedstawicielskie środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 329 ust. 1 pkt 1, 2, i 6 tej ustawy.”

Jedną z najważniejszych cech przypisywanych co do zasady i ideowo akademiom nauk jest ich niezależność od struktur administracji rządowej. Niezależność tę warunkuje przede wszystkim sposób wyboru członków gremiów akademii, to jest – jak dotychczas w PAN – pochodzący z wolnych wyborów środowiskowych. W przypadku Komitetu Nauk Klinicznych, który reprezentujemy, polegał on na tym, że uprawnieni do głosowania wszyscy samodzielni pracownicy nauki w obszarze nauk klinicznych w Polsce wybierali spośród siebie trzydziścioro swoich przedstawicieli.

Proponowane w nowej ustawie formowanie składu Komitetu na podstawie delegowania do niego osób przez inne określone ciała, w tym organy administracji rządowej, tak rozumianą niezależność wypacza.

Komitet Nauk Klinicznych jest jedynym w Polsce gremium badaczy nauk klinicznych pochodzącym z wyborów środowiskowych, co oznacza, że potencjalna zmiana trybu jego powoływania na proponowany, spowoduje wykluczenie niezależnego głosu

reprezentacji środowiska z debat o polskiej medycynie klinicznej, sferze wiążącej obszar badawczy i praktyczno-kliniczny, a zatem szczególnie istotny i wrażliwy społecznie.

Nasz jednoznaczny sprzeciw budzi także kolejny skutek potencjalnego przyjęcia opiniowanej ustawy – likwidację dopiero co wyłonionych w trybie niezależnym komitetów, a w dalszym ciągu powołanie w ich miejsce takich, które pochodzić miałyby ze wskazania pozaśrodowiskowego, jak opisano powyżej.

Komitet Nauk Klinicznych Polskiej Akademii Nauk stanowczo sprzeciwia się intencji wprowadzania do składu komitetów naukowych osób niepochodzących z powszechnych, demokratycznych wyborów oraz protestuje przeciwko unieważnieniu wyników wyborów z listopada 2023 r. Wnosimy jednocześnie o to, by w pracach legislacyjnych nad nowymi zapisami ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw uwzględnić ekspercki głos środowiska, którego prawo to ma dotyczyć i tym samym wdrożyć rozwiązania przygotowane przez Polską Akademię Nauk.

Przewodniczący Komitetu

Prof. dr hab. Bartosz Karaszewski